

Kiss András

JÁSZBERÉNY LEGNAGYOBB ADÓFIZETŐI

I.

Röviden az előzményekről...

A Jászsági Évkönyv 1995-ös számában bemutattam, hogy a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) felhatalmazásával élve Jászberény Város Képviselő-testülete hogyan vezette be az önkormányzati adókat. (Első nekirugaszkodásra az építményadót és a vállalkozók kommunális adóját, majd később az iparüzési adót.)

1998-ban – ugyancsak az évkönyvben – közzétettem a legtöbb helyi iparüzési adót befizető jászberényi cégekre vonatkozó adatokat, „teherviselési sorrendjüket.”

Az évkönyv szerkesztőbizottsága indokoltnak tartotta, hogy tekintsük át a közel két évtized alatt bekövetkezett változásokat. A felkérésnek örömmel tettem eleget.

Anélkül, hogy elő kellene venniük az 1998-as kiadványt, lássuk az 1996-os tényeket:

1. Lehel Hűtőgépgyár Kft.	11. Antenna Hungária RT.
2. Electrolux Leisure App. Kft.	12. Lantos Baromfi Kft.
3. Aprítógépgyár Rt.	13. Trend Kft.
4. Célgépterv Kft.	14. Jász-Plasztik Kft.
5. Szatmári Kft.	15. OTP RT.
6. FOTK RT.	16. MONT Kft.
7. Darázs-Keverő Kft.	17. Ilpea Profext Kft.
8. ABN-AMRO Bank RT.	18. Autoelektro Kft.
9. Jász-Tel RT.	19. Acélöntöde Kft.
10. Kossuth Szövetkezet	20. Jászsági ÁFÉSZ

Mélyebb elemzések nélkül csak rá kívánok mutatni a gazdasági élet dinamikus változásaira: egy év gazdálkodási mutatói is befolyásolták a „húszak” listáját. Az 1997-es év eredményei alapján már nincs a ranglistán a Célgépterv, az Acélöntöde Kft. és a Jászsági ÁFÉSZ, helyükre lépett az Energiagazdálkodási RT., a Jász-Gyöngy Kft. és a MOL RT.

Hogyan változott a világ két évtized alatt városunkban? Nagyon. A következő sorokból – véleményem szerint – ez legalábbis kiolvasható.

II.

Egy-egy önkormányzat életében, gazdálkodásában, anyagi lehetőségeiben a helyi adóbevételek nagyságrendje meghatározó tényező az állami finanszírozás mellett (pályázati önerő stb.) Ezt a tényt a következőkkel kívánom alátámasztani.

Jászberény város saját bevételi előirányzatai 2010-ben a következő tételekből tevődtek össze:

- a helyi adóbevételek képezték a 60 %-ot,
- az intézményi működési bevételek (pl. térítési díjak) 16 %-os nagyságrendűek voltak,
- a tárgyi eszköz értékesítés bevételei 15 %-ot tettek ki,
- értékpapírokból származott a bevétel 6 %-a,
- az egyéb bevételek 3 %-ot képviseltek.

A helyi adókon túl további bevételt jelentenek az ún. átengedett adók (pl. gépjárműadó, adók módjára behajtott szabálysértési bírságok) amelyek közül egyedül a gépjárműadó bír számottevő jelentőséggel.

III.

Az egyes önkormányzati adónemekből származó bevételek alakulását a következő táblázat szemlélteti:

<i>Adónemek</i>	<i>1997</i>	<i>2008</i>	<i>2015</i>
Építményadó	36,0 MFt	131.201 MFt	318.166 MFt
Váll. komm. adója	12,3 MFt	29,3 MFt	*
Iparüzési adó	347,5 MFt	2.199.271 MFt	2.347.800 MFt
Gépjárműadó	48,2 MFt	258.156 MFt	120.497 MFt **

Megjegyzések:

* A vállalkozók kommunális adóját utoljára 2010-ben kellett fizetni.

** Az ún. átengedett adók között szereplő gépjárműadóból származó bevétel az „átengedés” új megosztási arányát tükrözi.

A táblázatban szereplő adatok érzékeltetéséhez még egy adalék: a helyben maradó bevételek bővítése érdekében a Htv. a tételes adóösszegben meghatározott adónemek (pl. építményadó) esetében lehetővé teszi, hogy a rögzített felső mértéktől az önkormányzat képviselő-testülete az infláció követésével eltérjen, az iparüzési adó kivételével.

A KSH által közzétett adatok alapján a fogyasztói árszínvonal változás (infláció) pl. 2005-ben 3,6 %, 2009-ben pedig 4,2 % volt.

Azt, hogy az első önkormányzati ciklus (1990–1994) Képviselő-testülete helyesen döntött a Jászberényben bevezethető adónemek köréről, már a fenti adatok is alátámasztják. A szabályozás finomítására, jogszabály értelmezési- alkalmazási problémák megoldására természetesen sor került az elmúlt két évtizedben, azonban érdemi változtatásra nem volt szükség, a központi törvényi szabályozás „letükrözése” kivételével.

Az első önkormányzati ciklus képviselő-testületének helyes döntései megmutatkoznak az adóbevételek összetételének alakulásában:

A különféle adónemekből származó bevételek aránya Jászberényben:

Adónemek	Évek			
	1997	2000	2010	2015
Építményadó	11,8 %	6 %	6 %	11 %
Váll. komm. adója	5,1 %	3 %	1 %	0 %
Iparüzési adó	73,5 %	87 %	82 %	84 %
Gépjárműadó	9,6 %	4 %	11 %	4 %
Együtt	100 %	100 %	100 %	100 %

A bevételek arányából a hiányzó 1 %-ot az „egyebek” képviselik, pl. termőföld bérbeadásából származó jövedelem adója, talajterhelési díj, mezőéri járulék. (Nagyságrendjük nem bír meghatározó jelentőséggel az önkormányzat gazdálkodásában.)

IV.

A Jászsági Évkönyv rendszeres publikálója Kármán Antal úr. A Jászság (nemcsak Jászberény) gazdaságának legjellemzőbb adatait tőlem sokkal szakavatottabban szokta bemutatni, megyei összehasonlításban.

További elemzések nélkül ezért csupán közzéteszem Jászberény 20 legnagyobb iparüzési adóbefizetőjének listáját 2010-re és 2015-re vonatkozóan, a befizetés mértéke szerinti csökkenő sorrendben:

A 20 legnagyobb helyi iparüzési adóbefizető 2010. évben befizetés mértéke szerinti csökkenő sorrendben:

1. ELECTROLUX LEHEL KFT.
2. JÁSZ-PLASZTIK KFT.
3. FERRO-PRESS KFT.
4. RUUKKI TISZA ZRT. (jelenleg FORTACO ZRT., korábban Aprítógépgyár RT.)
5. DOMETIC ZRT.
6. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
7. KÓD KFT.
8. TREND KFT.
9. TESCO-GLOBÁL ZRT.

10. SZATMÁRI KFT.
11. CO-OP STAR ZRT.
12. INVITEL TÁVKÖZLÉSI ZRT.
13. FIALA-TRANS KFT.
14. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
15. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
16. SCINTILLA KFT.
17. OTP BANK NYRT.
18. AMOND KFT.
19. RAIL CARGO HUNGARIA ZRT.
20. ELEKTRO-ART KFT.

A 20 legnagyobb helyi iparűzési adóbefizető 2015. évben befizetés mértéke szerinti csökkenő sorrendben:

1. ELECTROLUX LEHET KFT.
2. JÁSZ-PLASZTIK KFT.
3. FERRO-PRESS KFT.
4. FORTACO ZRT. (korábban RUUKKI TISZA ZRT.)
5. DOMETIC ZRT.
6. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
7. SCINTILLA KFT.
8. TREND KFT.
9. KÓD KFT.
10. SAMYANG EP MAGYARORSZÁG KFT.
11. SZATMÁRI KFT.
12. HOLOCHER+BAUER KFT.
13. ILPEA PROFEXT KFT.
14. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
15. *Nem járult hozzá a megjelenéshez*
16. CO-OP STAR ZRT.
17. ELEKTRO-ART KFT.
18. SZATMÁRI MALOM KFT.
19. DARÁZS KEVERŐ KFT.
20. TESCO-GLOBAL ZRT.

Mind a 20 érintett céget megkerestük, hogy feltüntethetjük-e a nevüket. 17-en hozzájárultak, hárman – adótitokra hivatkozva – elzárkóztak ettől.

Jászberény, 2016. április